Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 225 TUESDAY, NOVEMBER 25, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 25-го ЛИСТОПАДА 1997р. Ч.225 РІК CIV.

ОБІЦЯНО НОВІ ФОНДИ НА РЕКОНСТРУКЦІЮ САРКОФАГУ

Ню Йорк. — 20-го листопада кілька десятків країн пообіцяли виділити в загальному 37 млн. дол. на реконструкцію чорнобильського саркофагу, який швидко старіє і руйнується, повідомили засоби масової інформації.

Фонди зібрано на конференції, в якій брали участь делегати понад 40 країн, включно з Президентом України Леонідом Кучмою. Гроші дозволять почати реконструкцію саркофагу негайно.

На сьогодні дванадцять країн з „Великої сімки" і Европейської спільноти вже виділили понад 300 млн. дол., що є менше половини необхідних фондів.

Делегати конференції переглянули відеофільм про страхіття Чорнобиля, а Л. Кучма сказав у виступі, що наслідки цієї катастрофи залишаються найболючішим питанням для України. Він скритикував колишні совєтські власті, за те, що вони у своїх діях не рахувалися з думками українців.

Росії не було серед донорів на конференції і один американський урядовець зазначив, що ЗСА хочуть вияснити, чому Москва не бажає брати на себе частину відповідальности за реконструкцію саркофагу. Цей самий урядовець визнав, що треба знайти ще багато грошей на здійснення проєкту.

Україна сама виділяє 150 млн. дол., однак без міжнародної допомоги саркофагу не перебудувати.

У своєму виступі Л. Кучма навів людську ціну Чорнобильської катастрофи — 160,000 мешканців міст, сіл і колгоспів переселено, 180,000 гектарів землі стали непридатними для використання і 170,000 гектарів лісу заражено. Крім того, завдано шкоди генофондові української нації.

Секретар енергетики ЗСА Федеріко Пеня і міністер ядерної безпеки України Юрій Костенко закликали делегатів не зволікати з діями, бо теперішній саркофаг може завалитися і спричинити ще більшу біду.

Конференцію в Ню Йорку скликано згідно з домовленням, досягнутим в червні на зустрічі „Великої сімки" і Росії в Денвері. Саркофаг має бути реконструйовано з допомогою 22 спеціяльних проєктів до 2005 року.

Генеральна прокуратура зменшилася на 15 генералів

Київ(Р.Р.). — Виконуючий обов'язки генерального прокурора України Олег Литвак повідомив, що в результаті структурної реформи в Генеральній прокуратурі встановлено 15 негенеральських постів.

За словами О. Литвака, зміни спрямовано на приведення прокурорської системи у відповідність до Конституції України. А 60 відсотків працівників центрального апарату становлять генерали.

О. Литвак заявив про намір внести на розгляд Верховної Ради пропозицію змінити положення про особовий склад в органах прокуратури. Це дозволить скоротити число генералів ще вдвічі, або й втричі.

На недавній пресовій конференції, присвяченій подіям у Львові 7-го листопада, О. Литвак сказав, що „прокуратура стоятиме на сторожі закону, не зважаючи на будь-який тиск червоних, білих чи будь-яких інших сил", бо справедливість не має кольору. Він також нагадав, що згідно з Конституцією, прокуратура не є органом координації для правопорядку, а здійснює нагляд за дотриманням законів, регулює суспільні відносини, в тому числі і в питаннях боротьби зі злочинністю. На його думку, Верховна Рада „безпідставно оцінила працю органів прокуратури як незадовільну". Генеральна прокуратура, заявив О. Литвак, непідзвітна Верховній Раді, а служить законові.

Партії починають збирати підписи

Київ (УНІАР). — 18-го листопада Народний Рух України почав збір підписів на підтримку свого партійного списку у парляментарних виборах 29-го березня.

Центральна виборча комісія видала Рухові перші 10,000 підписних листів, в кожному з яких можуть підписатися 40 виборців. Виборець має поставити особистий підпис, вказати прізвище, ім'я та по батькові, дату народження, місце проживання, номер і серію пашпорта або іншого документу, що засвідчує особу.

Для участи у виборах у багатомандатній загальнодержавній виборчій окрузі партія або виборчий блок має подати до Центральної виборчої комісії 200,000 підписів, з них не менше як по 10,000 підписів мають бути зібрані в 14 областях.

Збір підписів, необхідних для реєстрації у ЦВК свого передвиборчого списка, почала і Партія „Реформи і Порядок". Молоді активісти партії після отримання підписних листів почали кампанію відразу біля головної пошти Києва. За півгодини вони зібрали кілька тисяч підписів.

Німеччина занепокоєна російським шпигунством

Берлін. — Німецький журнал „Шпіґель" оприлюднив статтю, в якій стверджується, що під дахом російських дипломатичних представництв у Німеччині знайшли зручний схован щонайменше 165 агентів російських розвідувальних служб.

При цьому журнал покликується на дані бюра в питаннях охорони конституції, яке вважає, що тема російського шпигунства залишається найбільш дражливою точкою у взаєминах між Німеччиною і Росією. Рік тому канцлер Гельмут Коль досить відверто говорив про це з російським президентом Борисом Єльціном.

Петер Фріш, керівник бюра з питань охорони німецької конституції, вже декілька разів звертався до уряду своєї країни з пропозицією невтралізувати діяльність російських шпигунів на німецькій території, використавши при цьому досвід Англії, яка час від часу висилає за межі своєї держави російських дипломатів, причетних до протизаконної діяльности. Однак дорадники канцлера Г. Коля відрадили йому вживати твердіших заходів, боячись зіпсувати „добрі" стосунки з Росією.

Все ж німецьке міністерство закордонних справ не має наміру замовчувати цю поважну проблему. Під час перебування у Бонні Александра Авдєєва, заступника міністра закордонних справ Російської Федерації, німці відверто сказали йому, що „очевидна перенасиченість російських дипломатичних представництв у Німеччині агентами московських спецслужб викликає занепокоєння і становить небезпеку для конституційного устрою в Німеччині".

В Ізраїлі загострюються політичні незгоди

Єрусалим, Ізраїль. — Прем'єр-міністер Беньямін Нетанягу опинився перед поважним викликом збоку декількох інших лідерів правлячої партії Лікуд, які ясно дали до зрозуміння, що мають намір відсунути його від керівництва партією. Незгоди в партійних рядах загострилися після недавнього з'їзду, на якому Б. Нетанягу вдалося дещо зміцнити своє становище всередині партії і навіть домогтися прийняття резолюції про відмову від довчасних парляментарних виборів.

Чимало керівників Лікуду, в тому числі члени кабінету міністрів і депутати парляменту, побоюються, що нові додатки до виборчого закону дадуть можливість Б. Нетанягу позбутися суперників всередині партії. Провідні ізраїльські газети повідомили, нібито Авідгор Ліберман, старший дорадник прем'єра, наказав зафільмувати виступи тих депутатів партійного з'їзду, які не згоджувалися з пропозиціями Б. Нетанягу.

Кампанію проти Б. Нетанягу очолює посадник Тель Авіву Роні Мільо, який є дуже авторитетним центристом. В розмові з журналістами він сказав, що „вже нема чого приховувати факту внутрішнього розколу в Лікуді, бо він очевидний. Ми змінимо обличчя нашої партії, цей процес вже почався, до моменту виборів будемо готові висунути на пост прем'єр-міністра іншого кандидата".

Ізраїльська преса називає імена інших членів групи, яка виступає проти Б. Нетанягу. Це передусім посадник Єрусалиму Еґуд Ольмерт, міністер зв'яз-

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ПЕРШИЙ ЗЛИТОК УКРАЇНСЬКОГО РУДНОГО ЗОЛОТА

КИЇВ. — Перший злиток рудного золота вагою біля 500 грамів отримано на Кореницьківському родовищі. Про це повідомив прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко на засіданні Кабінету Міністрів. За його словами, цей факт свідчить, що Україна в недалекому майбутньому може увійти до числа країн світу, які мають власну золотовидобувну і золотопереробну промисловість. Прем'єр-міністер повідомив, що сьогодні в надрах України виявлено понад 200 видів корисних копалин і відкрито майже 20,000 родовищ.

ПРЕМ'ЄР ЗАКЛИКАВ БМВ ДО СПІВПРАЦІ

КИЇВ. — 20-го листопада прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко закликав представників престижевого автомобільного концерну БМВ з Німеччини зробити свій вклад у розвиток української економіки. Під час зустрічі з ними, прем'єр підкреслив, що Уряд надає великого значення українському автомобільному будуванню, але технічний рівень виробництва та конструкція автомобілів і двигунів не відповідають сучасним вимогам. Тому Україна зацікавлена у приваблені чужоземних партнерів, в тому числі й БМВ, для здійснення спільних проєктів. За його словами, законодавчу базу для такого співробітництва створено, зокрема прийнято закон про стимулювання виробництва легкових автомобілів. Прем'єр звернувся з пропозицією створити в Україні спільне підприємство на основі високих німецьких технологій для виробництва сільсько-господарських машин і закликав представників БМВ взяти участь у реконструкції в Києві готелів перед річними зборами Світового банку реконструкції та розвитку, запланованими на травень наступного року. Німецька сторона висловила готовість до співпраці.

В СИМФЕРОПОЛІ ПЕРЕВІРЕНО ПАШПОРТИ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Після призначення начальником головного управління Міністерства Внутрішніх Справ в Криму заступника міністра внутрішніх справ України генералмайора міліції Геннадія Москаля спільними силами міліції усієї автономії проведено заходи щодо знешкодження організованих злочинних угрупувань. В рамках профілактики здійснено перевірку пашпортів у всьому місті.

ЛІВИМ УКРАЇНИ БРАКУЄ „ПРОРОСІЙСЬКОСТИ"

СИМФЕРОПІЛЬ. — Республіканська Партія Криму не захотіла вступати у виборчий блок „Трудова Україна", сформований такими лівими організаціями, як Громадянський Конгрес України, Українська Партії Справедливости та Партія Слов'янської Єдности. Керівник фракції РПК в парляменті автономії Сергій Цеков пояснив це рішення недостатньою проросійською спрямованістю згаданого блоку. Після того, як Президент України Леонід Кучма заборонив діяльність РПК, партія перейшла під парасолю „Руської общини Крима".

ПЕВ СТВОРЮЄ БЛЬОК З ДПУ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Партія Економічного Відродження веде переговори з керівництвом Демократичної Партії України щодо укладення спільного виборчого списку. Рішення про блькування з ДПУ прийнято на надзвичайному з'їзді ПЕВ, що відбувся 15-16-го листопада. ПЕВ має загальноукраїнський статус, але відома, насамперед, в Кримській автономії.

О. ВІТОВИЧ КРИТИКУЄ МІЛІЦІЯНТІВ

КИЇВ. —20-го листопада голова крайньоправої Української Національної Асамблеї Олег Вітович звинуватив представників міліції особливого призначення „Беркут" у порушенні прав людини. У заяві стверджено, що міліціянти, погрожуючи йому арештом, вимагали припинити збір підписів на підтримку УНА. „Названий випадок я як голова підкомітету прав людини Верховної Ради України оцінюю як пряме і брутальне порушення конституційних (в тому числі виборчих) прав і свобід. А як голова політичної партії УНА схильний розглядати це як свідоме перешкоджування у виборчому процесі певним політичним силам", — сказано в заяві. О. Вітович закликав представників засобів масової інформації та активістів інших політичних партій „дати належну оцінку вищеописаним подіям".

Україна відкриє в Ірані летунське підприємство

Дубай, ОАЕ. — Київське літакобудівне підприємство ім. Антонова вже почало допомагати Іранові у створенні заводу з виробництва літаків, повідомили 20-го листопада засоби масової інформації. Перший побудований в Ірані пасажирський літак Ан-140 має бути готовий на початку 1999 року.

Представники київського підприємства, які брали участь у п'ятиденній авіявиставці в Дубай, заявили, що іранські інженери і спеціялісти проходять підготову на харківському авіязаводі щодо створення авіяпідприємства в Ісфагані в центральному Ірані. Завод ім. Антонова допомагає закуповувати необхідне для цього обладнання.

Співпраця з Іраном у літакобудуванні стала можливою після того, як київське авіяпідприємство виграло минулого року міжнародний тендер. За цей тендер змагалося 11 фірм, включно з російським заводом ім. Ілюшина, вже неіснуючою голляндською компанією Фоккер, британською Ейрспейс і шведською Сааб.

Спеціяліст кон-структорського бюра ім. Антонова Роман Луцкевич сказав, що спочатку деякі частини до літака Ан-140 вироблятимуться на Харківському авіязаводі і транспортуватимуться до Ірану. Проте з часом завод в Ісфагані налагодить випуск усіх компонентів.

Генеральний конструктор на підприємстві ім. Антонова Олег Богданов відмовився назвати вартість будівництва нового заводу, покликавшись на те, що це секрет компанії. Експерти, однак, оцінюють, що проєкт коштуватиме 4 блн. дол., а початкова потужність заводу буде 10 літаків на рік. За словами О. Богданова, на Харківському заводі через три-чотири роки виробляттимуть щорічно 50 літаків.

Найбільшим ринком для Ан-140 будуть пісслясовєтські країни, Близький Схід і Азія, додав він. Летунські лінії післясовєтських країн вже замовили 200 літаків.

Під час найбільшої на Близькому Сході авіявиставки завод ім. Антонова нічого не продав, але встановив, за словами його представників, обіцяючі контакти з потенційними покупцями.

Б. Єльцин засвідчив „вічну дружбу" Україні

Москва. — Російський президент Боріс Єльцин у своєму радіовиступі 21-го листопада порівняв напружені російсько-українські відносини впродовж останніх шести років до безглуздої сварки між сусідами і заявив, що стосунки між ними тепер вирівнюються.

Висловивши здивування таким довгим періодом взаємного недовір'я, він зазначив, що з допомогою Президента України Леоніда Кучми напруження між двома країнами знято.

Як відомо, обидва президенти зустрічалися 16-17-го листопада на підмосковській дачі Б. Єльцина в неформальній атмосфері. Під час переговорів домовлено зняти податок на додану вартість у взаємній торгівлі і погоджено кілька угод щодо інвестицій.

Росія також погодилася зняти 25-відсоткове мито на 600,000 тонн українського цукру, співпрацювати в нафтогазовій промисловості і у створенні транспортного літака Ан-70.

За словами Б. Єльцина, головним тепер є те, щоб кожен відчув результати цих домовлень.

Російський президент разом з тим не оминув психологічної проблеми багатьох росіян у зв'язку з незалежністю України. „Тепер ми маємо дві самодостатні і незалежні країни. Але кордони не повинні розділяти долі людей і розбивати родини", — сказав він, додавши, що у нього теж є родина в Україні.

Б. Єльцин назвав також безглуздими суперечки щодо національности київського князя Ярослава Мудрого і письменника Миколи Гоголя. Він згадав „Повість про те, як посварилися Іван Іванович з Іваном Никифоровичем" М. Гоголя як притчу до російсько-українських відносин.

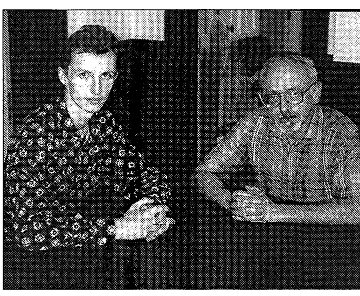
Насамкінець російський президент заявив, що два народи знову об'єднав футбол. Як відомо, ні Росія, ні Україна не потрапили до фінальних змагань за Чашу світу. Однак він обійшов це увагою, зазначивши, що мільйони росіян щиро раділи перемогам київського „Динамо". „На всіх аренах і стадіонах ми підтримуємо українців так, як своїх власних атлетів. Вирвати з наших сердець почуття того, що українець є нашим, неможливо", — підсумував він.

Інститут в Гарварді співпрацює з Академією Прикордонних Військ України

Парсиппані, Н. Дж. (О. Кузьмович). — На перший погляд здається, що ці дві установи ніяк не можуть мати спільних інтересів, але послухавши розповіді проф. Любомира Гайди та його учня Павла Бялика довідуємося про співпрацю, яка щойно недавно розпочалася, але має усі вигляди продовження на майбутнє.

Як вияснює нам проф. Л. Гайда, тут, як в багатьох інших акціях, завдячуємо співпраці Українського Наукового Інститу-

(Закінчення на стор. 3)

Проф. Л. Гайда (справа) і гість з академії в Хмельницькому П. Бялик.

У СВІТІ

У ЧЕТВЕР, 20-ГО ЛИСТОПАДА, англійська королева Єлисавета II та її чоловік принц Филип в товаристві своїх дітей, шістьох внуків, рідні та всього англійського народу святкували золотий ювілей свого подружжя. Святкування в Лондоні були урочистими, починаючи від сатинментального ходу у Вестмінстерській катедрі, де тому 50 років вінчалися, на відправу Молебня подяки, „народного бенкету", влаштованого у їхню честь англійським прем'єр-міністром Тоні Блейром і приватним балем для близьких приятелів та родини. У своїх виступах з нагоди цих святкувань, королева зокрема дякувала принцові Филипові за його постійну підтримку і допомогу та приобіцяла англійському народові, що прислухатиметься до його думок і бажань пристосуватися до вимог XXI сторіччя.

ДЕСЯТКИ КРАЇН, ВКЛЮЧНО З АМЕРИКОЮ, приобіцяли мільйони дол. на перебудову Чорнобильського цементового саркофагу, котрий швидко погіршується. У квітні 1986 року Чорнобиль в Україні, тоді частині СССР був місцем найгіршого ядерного вибуху в світі, де тисячі загинули і були поранені, а ще інші були змушені покинути свої домівки та оселі в обсязі 18-ох миль. Одинадцять років минуло від тієї трагедії, що позначилася багатьма іншими трагічними випадками захворювань, зокрема дітвори. Україна хоче зовсім закрити Чорнобильську АЕС, але для цього потрібно принаймеше 760 млн. дол. тому країни, котрі розуміють небезпеку, є готові допомогти.

В АМЕРИЦІ

ГОЛОВА ФЕДЕРАЛЬНОЇ РАДИ валютних резерв Аллан Ґрінспен у четвер, 20-го листопада, повідомив, що система Соціяльного забезпечення знаходиться у потребі значного посилення, тому Конгрес повинен якнайшвидше цю проблему справити. А. Ґрінспен запропонував підвищити вік відходу працівників на пенсію та зменшити автоматичні підвишки з приводу подорожчання життя. На його думку, коли цю справу відволікатиметься, то ці поправки можуть бути далеко більш суворими та болючими. Згідно з найновішими даними, коли цьому не зарадити в час, то згадана програма за 15 років не матиме достатніх фондів, а до 2030 року збанкрутує.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН підтримує „законопроєкт прав" здоров'я для американських покупців і обороняє його перед критиками, котрі уважають цей план першим кроком до керованого державою медичного забезпечення. Президент заявив, що „інтереси родини мусять переважати перед страхом зміни". Одначе Билл Томас, республіканський конгресмен з Каліфорнії, каже, що згаданий план дозволить федеральним властям „сягнути прямо у людські стосунки між пацієнтом і лікарем". Президентські дорадники кажуть, що Президент сподівається наступного року співпрацювати з Конгресом над цим законопроєктом, який був запропонований 34-членною комісією, щоб він став дійсністю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Заноситься на можливість протекціонізму

Неспроможність Конгресу та Уряду президента Билла Клінтона схвалити рішення, котре дало б Президентові широкі права та дозвіл на всілякі торговельні домовлення, може у майбутньому коштувати американські фірми та економіку в загальному дуже дорого. Крім того, це є досить турбуючим, а може й небезпечним явищем, яке засвідчує силу виборчого фінансування організованого робітничого руху.

Несподіванкою для багатьох було те, що спілці, республіканської конґресової більшости та Уряду, котрий є великим прихильником вільної торгівлі, не вдалося здійснити їхніх плянів і здобути Президентові так званої „швидкої доріжки" для полагодження торговельних домовлень і угод.

Здоровий глузд підказує, що Президент повинен мати таке уповноваження, бо інакше втрачається великі нагоди робити торговельні договори і тим самим створювати нові можливості праці в ЗСА. Такий крок у майбутньому може закінчитися експортом місць праці замість експорту виробництва, хоч супротивники підкреслювали, що виступаючи проти надання Президентові „швидкої доріжки" для торговельних домовлень, роблять це в ім'я збереження місць праці, то, яка іронія, що ця перемога робітничого руху не стала захисником робочих місць, а радше їх убивцею.

Ріст американської економіки, котрому заздрить цілий світ, є в першу чергу завдяки експортам американських виробів. Праці, що їх створює процес експортування, є добре платними, а доброякісні дешеві імпортовані вироби відіграли головну ролю у придушенні тиску інфляції. Створення місць праці експортом і заощадження з імпортів були в економічному рості країни набагато довше, як це передбачували експерти. Але ці успіхи є вислідом п'ятьох десятків років свідомої відданости обидвох американських партій у користь вільної торгівлі. Отже, вимоги профспілок накладати високе мито на імпортовані дешеві товари з країн Азії та Центральної Америки, щоб вони не обнижували заробітної платні американського робітника, не мають жодних підстав, бо факти не підтверджують цих побоювань.

Хоч кожний свідомий того, що організований робітничий рух був тим, який угробив цю справу, все ж таки треба бути справедливим і деяку вину приписати таки бизнесовому секторові країни, котрий не зумів переконливо представити цієї справи членам Конґресу. Перевіряючи причини прогри одної з найбільших політичних битв упродовж багатьох років, політики, лобісти та аналітики погоджуються, що комерційні угрупування просто не спромоглися відповідно підготовити загал, щоб здобути підтримку свого проторговельного становища, як це зробили угрупування організованого робітничого руху, опонуючи їм.

Керівники великих фірм і підприємств підкреслюють, що тепер найбільшою небезпекою для ЗСА є европейські та азійські суперники, котрі, користаючи з нагоди, навалою сунуть до швидко зростаючих ринків Центральної та Південної Америки, в той час, як Америку успішно виключено від будь-яких можливостей домовлятися про відкриття ринків у цих регіонах.

Знаючи, що 96 відсотків покупців світу живе поза кордонами ЗСА, стає просто неймовірним, що хтось прагне обмежити торгівлю. Як може Америка бути успішною та заможною країною, відгородившись від світу всякими бар'єрами? У сьогоднішньому світі геоекономіки, рішучі торговельні домовлення є такими вирішально важливими у наступаючому XXI сторіччі, як дипломатія та озброєння були у XX сторіччі. Виглядає, що ті, котрі ставлять вимоги, готові в ім'я кількох жертвувати добром широкого загалу країни в майбутньому.

Організований робітничий рух сприйняв цю прогру Президента та його спільників як перемогу їхніх вимог — щоб від торговельних партнерів ЗСА вимагати поліпшення прав і стандартів довкілля працівників, у заміну за доступ до американського ринку. Одначе такі вимоги мають небезпечну схильність до протекціонізму, котрий ніколи не оправдав себе на довшу мету, а радше завжди ставав швидкою тимчасовою розв'язкою з поганими наслідками.

Сергій Чалий, Київ

„ЕМІҐРАЦІЯ МОЗКІВ" З УКРАЇНИ

За офіційними даними, протягом 1996 року з України емігрували 83 доктори наук. Цей показник на 40 відс. перевищує рівень 1995 року. Що ж стосується кандидатів наук, то їх серед емігрантів в кілька разів більше, ніж докторів. А серед тих, хто прагне залишити Україну цього року, вже не тільки доктори чи кандидати, а й члени-кореспонденти Національної Академії Наук України.

Прикметно, що практично половина емігрантів з науковими ступенями працювала в системі Міністерства Освіти, тобто у вищих навчальних закладах, де місяцями не виплачується зарплатня, а педагогічне навантаження порівняно з совєтськими часами зросло більше, як удвічі. З мережі інститутів Національної Академії Наук „відплив мозків" дещо мешний, бо хоча у цих інститутах також затримують зарплатню, науковець, як правило, має змогу пропрацювати за півставку чи за контрактом на іншій роботі, часто не пов'язаній із основним фахом, і сяк-так утримувати себе й родину.

Проте офіційні показники далеко не охоплюють усієї картини відпливу кадрів з наукових та освітніх установ. Щоправда, статистика засвідчує, що протягом минулого року тільки 668 докторів наук залишили працю в наукових та освітніх закладах, перейшовши чи то до бизнесових структур, чи то на державну службу. Але яка статистика врахує скільки висококваліфікованих науковців змушені працювати лише на якусь частину своїх можливостей, оскільки відсутні необхідні матеріяльно-технічне та фінансове забезпечення? Йдеться не лише про обладнання для фізичних чи біологічних експериментів, а й про елементарну наукову літературу, яку наукові бібліотеки чи то взагалі не можуть купити, чи то купують у мізерній кількості (дещо допомагають тут контакти з закордонними колегами, котрі присилають таку літературу як гуманітарну допомогу, але ж сама гуманітарна допомога не може порятувати наукові бібліотеки).

Ці люди також не працюють так, як можуть, бо не відчувають своєї суспільної корисности. Отож справжній стан зайнятости фахівців у наукових та освітніх установах засвідчує, що справді з повною віддачею через об'єктивні обставини має змогу працювати незначна кількість докторів та кандидатів наук.

Та це ще не все. Певна кількість науковців підписує довго- чи короткотермінові контракти із закордонними науковими та освітніми закладами, отримує ґренти для праці за кордоном. Ці люди не вважаються мігрантами, але їхня кількість набагато перевищує число тих, хто назавжди залишив Україну. Частина з цієї категорії науковців фактично не повертається на батьківщину, підписуючи після закінчення одного контракту новий, або приїздить на короткий час, у перерві між виконанням програми одного ґренту й отриманням нового. Як правило, це люди, молодші 45 років, з добрим знанням чужих мов та свого фаху. Очевидно, можна потішати себе, що, працюючи за кордоном, ці науковці номінально лишаються українськими вченими, але їхній доробок (навіть у соціяльній та гуманітарній царині) не завжди стає надбанням української науки.

Змушує замислитись той факт, що більше половини офіційних еміґрантів-науковців виїхали до Росії. При тому, що тамтешня наука переживає також не найкращі свої часи, російська влада онаочнює просто таки демонстративну увагу до деяких наукових та освітніх галузей, а зарплатня доктора наук у Росії більша удвічі-утричі за фактично однакового маштабу цін. Не варто, очевидно, нехтувати й зацікавленістю певних кіл у сусідній державі (наприклад, посадника Москви Юрія Лужкова) у максимальному посиленні наукових ресурсів своєї країни (чи бодай свого реґіону) за рахунок максимального послаблення інтелектуальних ресурсів саме України.

Проте, попри все, українські науковці ще тримаються. Не сподіваючись на допомогу державних структур, знаходять фонди в міжнародних організаціях, якимось дивом видають друком наукові монографії та часописи. Ці люди справою доводять, що заслуговують на краще, ніж досі, ставлення до них з боку влади і грошовитих „нових українців". Адже якщо щонайменше недбале ставлення до фахівців-науковців буде продовжуватися й надалі, то, попри всі патріотичні почуття, „відплив мозків" з України різко зростатиме й надалі.

А з чим лишаться можновладці та „круті" бизнесмени, коли кращі голови країни полишать її — чи то у східньому, чи то у західньому напрямку?

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА
Д-р Юліян Мовчан

Медичні новини

Трагедія бути самотнім...

Старість невідворотна і невблаганна. Але вона ще страшніша, коли людина залишається самотня. Коли ніхто не подасть води, шматка хліба, не запитає, як настрій і як здоров'я. І не тільки це. Хто зігріє самотнє серце?

На цю тему читаємо добру статтю Олега Гуменюка в медичній газеті України „Ваше здоров'я" в числі з 15-21-го червня минулого року. І хоч він пише про те, що бачив чи чув в Україні понад рік тому, проте проблема самотности була і є актуальною скрізь, де живе людина.

Він пише: „Від пенсіонера К. відмовились його діти. „Ми не хочемо про нього навіть чути!" — заявили вони. К. тяжко хворий, живе один, його дні безрадні, а ночі холодні".

Але горе не оминає і молодих людей. У дівчини Н. трагічно загинув брат. Невдовзі від горя померла мати. Батька забрали в психіятричну лікарню. А дівчина потрапила під електрику і втратила обидві ноги.

„Тепер дуже багато самотніх людей похилого віку, — розповідає Веленгина Шенгелія, старша медсестра Товариства Червоного Хреста Жовтневого району Києва. — Діти часто відмовляються доглядати за хворими батьками. Я приходжу до таких самітніх хворих додому, роблю їм різні медичні процедури, розмовляю з ними, бо їм дуже не вистачає спілкування. Вони так до мене звикають, що стають мов рідні. 85-річна Ніна якось сказала: „Я вас так чекала! Якби не було вас, мені довелося б довго плакати"...

Із статті довідуємося, що медсестри Червоного Хреста не тільки доглядають за немічними хворими, не тільки роблять їм різні медичні процедури — вони також лікують одну з найстрашніших хворіб сучасности — самотність.

За свої 50 років лікарсько-медичної практики автор цих рядків бачив багато самотніх людей старшого віку. Багато з них нарікали, що оскільки вони вже дожили до такого стану, що їхнє життя вже є лише животінням, то вони були б дуже раді якнайскоріше померти, не будучи тягарем для родини. І тут знову виникає те ж саме питання — хто зігріє таким людям їх самотні серця в останніх тижнях чи днях їхнього життя? І чи дійсно їх можна ще зігріти?

Як довго можна лежати в ліжку?

Мабуть, всім відома настанова лікарів щодо дотримування суворого постільного режиму. Але чи така настанова завжди доречна і корисна для здоров'я?

Виходить, що ні. Деякі спеціялісти з медичної регабілітації, зокрема, д-р Коркоран, вважають, що лежання в ліжку корисне лише в окремих випадках. Більше того — коли людина довго і нерухомо лежить, через кілька днів такого „лікування" починають утворюватися тромби (згустки крови) у кровоносних судинах ніг і відбувається запалення в сечовивідних шляхах. І тоді більше страждають від наслідків суворого постільного лежання, ніж від самої хвороби. І тоді лікарі змушені продовж кількох тижнів відновлювати втрачені в наслідок бездіяльности функції органів лежачого пацієнта.

Отож лежати нерухомо можна лише тоді, коли іншого виходу нема. Звичайно, ніхто не закликає до фізичних навантажень під час хвороби. Але якщо ви засудилися і „вилежуєте" грип, не забудьте бодай потягнутися, самостійно принести до ліжка скляну води, піти вмитися, пообідати не в ліжку, а за столом, перемкнути канали телевізора. (За матеріялами газети „Ваше здоров'я", число з 12-го липня ц. р.).

Унікальне ліжко

Таке ліжко змайстрували для інвалідів і літніх людей китайські та японські фахівці. Навіщо?

Бо в Китаї нараховується 150 мільйонів людей похилого віку та 60 млн. інвалідів. Дуже часто ці люди почувають себе безпорадними і залежними від інших. Щоб полегшити їхнє життя, пекінська машинобудівельна корпорація „Хансин" разом з японськими фахівцями створила унікальне ліжко. Воно повністю комп'ютеризоване — достатньо лише торкнутися ґудзика... Ліжко дозволяє людини сидіти або приймати водні процедури, самостійно перебратися в інвалідний візок і навіть замінити простирадло.

Новина для Китаю дуже актуальна, тому що на країну вже не перший рік накочується „срібна хвиля" — так експерти називають процес старіння нації. (За матеріялами газети „Ваше здоров'я", число з 3-го вересня 1997 р.).

Юрій Р. Рибак

Журавлина — традиція і бизнес

Можна сміло сказати, що журавлина є такою ж американською традицією, як, скажімо, „яблучний пай", тобто десерт з печеного тіста, начиненого яблуками. Журавлина є теж однією з важливих овочів американського походження, поруч конкордового винограду і чорниць. Ще довго перед прибуттям у 1620 році пілігримів з Англії до Америки індіяни варили її з кукурудзою і квасолею, а також пекли зі сушеним м'ясом і товщом, що дозволяло зберігати довший час. Завареними ягодами вони лікували затруєння від стріли лука. А жінки фарбували свої килими і шерстяні ковдри журавлиним соком. Індіянські племена знали ці ягоди, однак по-різному їх називали. А коли нові колоністи завважили, що квіт рослини нагадує голову журавля, (журавель по-англійськи „крен", а ягоди — „беріс"), то створили слово „кренберіс" і так воно задержалось донині, а в ботаніці рослину звуть vaccinium macrocarpon.

Журавлина — це унікальна ягода, яка може рости тільки на квасному, торфовому ґрунті, вона потребує свіжої води і довгого часу вирощування, від квітня до листопада. Суперечно до публічної опінії, вона росте не у воді, а на грядках з верствою піску, торфу, ґравію і глини. Ці грядки загально відомі як болото або трясовини (bogs), що оригінально створили були льодовикові осади. Рослину замінюють лише тоді, коли вона знищена, пересічно вона може рости і родити ягоди продовж більш як 150 років! Журавлину вирощують на 26.000 акрах землі у стейтах Массачусеттс, Ню Джерзі, Висконсин, Вашінґтон, Ореґон і частинах Канади. Врожай збирають сухою механічною методою, або грядки заливають водою, щоб ягоди звільнилися та виплили на поверхню води. Їхню якість вирішує метода першого сепаратора, який використовує ту прикмету ягід, що тільки здорові і непошкоджені підскакують.

Журавлина є особливою поміж ягодами, тому Овшен Спрей Кренберіс Інк. займає особливе місце в американському бизнесі, бо є кооперативною власністю фармерів з дією купівлі і продажу на ринку (маркетінґ). Ця кооператива має понад один більйон долярів обігу, контролює 75 відс. жнив і нараховує 900 членів, котрі вирощують журавлину і цитрусові культури. Завдяки невтомній праці та ініціятиві вдалося кооперативі за 60 років свого існування переконати мільйони американців, що на смак кисла журавлина, промочена доволі довго цукром, прекрасно надається до всього — від здобного коржика (маффін) до горілки. Реклямні заходи одержали палку підтримку недавнього медичного дослідження, яке інформує, що пиття журавлиного соку, багатого на вітаміни „А" і „С", може зменшити на 42 відс. інфекцію міхура і допомогти мочовим проводам, розпускає каміння в нирках і міхурі, а немовлята позбуваються висипки, спричиненої пелюшками.

У висліді на ринку забракло журавлини, бо фармери не могли задоволити зрослі потреби споживачів. Довелося індустрії переглядати виробничі пляни і шукати способу заспокоєння ринку. Це посилило аґресивність індустрії, де існує поважна конкуренція. Овшен Спрей здержала тимчасово наміри ґльобального поширення і випуск нового продукту. А тому, що не могла ґарантувати достави, не зменшила ціни соку для домів опіки і шпиталів, що є традиційно великими споживачами. Декотрі виробники, щоб заощадити запас ягід, пропонують напій журавлини, змішаний зі соками яблук, винограду, чорниць, „ґрейпфруту" і т. п. Теж у замороженому продукті, що досі мав 25 відс. журавлиного соку, зменшено його до 15 відс., а ціну... піднесено!

Американські фармери відомі з того, що уважно слідкують за економічними процесами і якнайшвидше синхронізують свої продукти з потребами ринку. У порівнянні з 1990 роком їхня реакція викликала зміни, бо ґрунт, придатний для вирощування журавлини, подорожчав на 75 відс., а загальна площа під її культури зросла на одну четверту. На жаль, нові ґрунти не так скоро змінять скрутну ситуацію, бо на доставу перших повних жнив треба ждати цілих п'ять років! Тому є намагання знайти нові можливості вирощування поза ЗСА — в Канаді, Ірляндії, Польщі, Латвії, Литві, як теж... в Україні. Існують вже практичні спроби зацікавити журавлиною Чілє, де більшість людей її ніколи не куштувала.

Технологічні поступи Овшен Спрей є завжди послідовні, зі сильним і довготривалим завданням вдержати здорове довкілля. Фармери-кооператори вважають себе довіреними управителями землі і води, а святим обов'язком — „з особливою відповідальністю зберігати крихку екологію мокрих ґрунтів".

У Дні Подяки і Різдва традиційною американською стравою є індик зі журавлиною, а на десерт — гарбузовий „пай"... І коли індик та журавлина запевнили собі цілорічне зацікавлення, то гарбузовий пай пригадує усім тим, хто продовж року його забув, що у святковому часі традиція за нього не забула...

Іван Буртик

БЕЗВИННО ПОКАРАНІ ДАЛЬШЕ ТЕРПЛЯТЬ

I

Просторно велика східня діяспора далеко, а від нашого серця і душі ще дальше, дістатись туди нелегко. Відбувши II Всеукраїнський форум у Києві, наснажений бажанням, я поборов ці перешкоди й відвідав Казакстан. В цій країні, після Російської Федерації, живе найбільша, півторамільйонова українська громада. Моє знання та уявлення про неї розминулося з дійсністю, тому розкажу вам про неї, бо подорож туди важка й коштовна.

В цій простірно великій і цікавій країні з 16 і півмільйоном населення, росіян є 7 відс. більше, ніж казахів, а українці процентово на третьому місці, їх не багато менше, ніж у Північній Америці. Про життєві умови та соціяльно-культурні і духові потреби членів нашої громади безболісно неможливо говорити, ані з кимось порівнювати. Про трагічну долю цих людей, і хто збудував Караґанду, знаходимо автентичну цікаву історичну розвідку.

В „І сторичному Альманасі"з 1996 року, який виходить в Алма-Аті, столиці Казакстану, російською мовою, авторка Е. Кузнецова у своїй статті (стор. 65 — 71) подає нам дуже важливі інформації. Опитавши колишніх таборових начальників і сторожів концтаборів, які досьогодні живуть безкарно, вона уточнила такі факти: „Після війни колишніх оунівців, вояків УПА, а також молодь із західніх областей України, українських греко-католиків і інтеліґенцію сотнями тисяч вивозили в Казакстан і Сибір. Більшість з них були суджені на 25 літ, щойно після смерти Сталіна прийшли полегші. Людей зі Львівської области не реґабілітовано до кінця існування СССР. Виїзд в Україну був заборонений. Багато їх поселилось в Караганді, вони захищали рідні традиції, мову і культуру. Хоч формально вони були вільними, але плями їх „гріха" боротьби з комунізмом, за вільну Україну, ніколи не стерлося. Привезених молодими, їх вживали до найтяжчих робіт, вони совісно працювали з надією, що їм зменшать реченці. Коротко кажучи, всіх, кого згірдливо кликано „націоналісти", „лісові брати", „бандеровці", приналежних до ОУН, вояків УПА — їх незлічиме число — привозили до Караґандинських таборів Карлаґ, Степлаґ і Песченлаґ. В ешелонах було дуже багато молоді, підлітків, їх суджено за „співпрацю з окупантами". Вони тяжко працювали при будові шахтів і міст — Караганди, Джезказгана і Балхажа". Ці факти підтверджує чужа нам людина, вона свідчить, хто змагався, терпів і платив життям за волю України. І сьогодні владні структури залишились у руках комуністичних партократів, казахи не мають великого впливу на розвиток державного життя. Країна, багата найдорожчими мінералами, через корумпованість і хабарництво переживає економічні злидні й нужду далеко більше, як Україна.

Колишні українські в'язні невільничих і смертних таборів, хоч є чисельно великою громадою, але не зуміли створити власної сили. Старші громадяни вже не можуть подолати віддалі піхотою, а засоби транспорту дорогі. Молодше покоління, яке одержало вже середню, а той вищу освіту, під владним тиском, заради власного існування, непомітно асимілюється. Хочу підкреслити, що українська спільнота здобула добре ім'я і прихильність сусідську щойно по розвалі СССР. До того часу українці були тільки „бандєровцамі". Я сам пережив такий досвід. В маленькому склепку, коли я чекав на чергу, почув з розмови двох жінок, як одна виразно сказала: „Всє еті бандєровци". Не вагаючись, я підійшов і запитав слабою російською мовою: „Перепрошую, чи можете пояснити мені, що то значить „бандєровєц?" Одна з них зміряла мене від голови до ніг, та й каже: „То войовничі люди із заходу, вороги Москви й комунізму". Відходячи, я думав, що казахстанці ліпше розуміли уярмлених оборонців українських правд, як багато ще незрячих і застрашених жителів вільної України.

Намагання одиниць створити тут суспільно-громадське життя натрапляє на урядові труднощі. Школа Українознавства для 100-тисячної громади в Караганді, через брак учителів і труднощі з доїздом зимою, по двох роках перестала існувати. Українське Товариство ім. Шевченка змагається з подібними проблемами. Одинокий вокальний і танцювальний Ансамбль „Галушки" утішається успіхом і популярністю не тільки нашої, але і чужинецької громади. Півгодинна українська радіопрограма, якою провадила українська ентузіястка Маславська, з її смертю перестала існувати.

(Продовження буде)

Повернули хрест на козацьку Хортицю

У грудні минулого року на сторінках „Свободи” був поданий допис із Запоріжжя про зруйнування хреста на острові Хортиця. Останньо наспіла вістка від голови Союзу Українок Запоріжжя, що врешті влада дозволила поставити новий хрест, який встановлено 26-го червня ц. р. Посвятив його Запорізько-Мелітопольський Єпископ Григорій 28-го червня, саме в річницю Конституції України. Під час посвячення присутні були начальник деревообробного цеху трансформаторного заводу М. Калиняк, голова СУ З. Дегтярова, народна артистка Т. Мірошниченко, голова „Просвіти” ЗТЗ А. Ажажа, редактор газети „Пороги” М. Ніколаєв, голова Республіканської Партії К. Лямцев, голова КУН В. Мелащенко, керівник капелі бандуристів з Дітройту М. Гнатюк та ще багато людей. Наступного дня журналіст Емма Барчук сповістила по радіо з Києва цю радісну новину на всю Україну.

Про встановлення хреста на козацькому колі о. Хортиці, де колись у минулому запорізькі козаки відбували свої ради, пишуть із Запоріжжя:

„Вельмишановні і дорогі земляки!

Щира Вам подяка за надану нам матеріяльну і моральну допомогу у виготовленні і встановлені хреста (вдруге) на козацькому колі острова Хортиці. Ми встановили хрест високий на 8,5 м., вагою 253 кґ з модрини (хвойна порода дерева). Зробили металічну оправу біля 4 м. Розмах поперечниці хреста 3,5 м.

Багато подій розвивалося навколо ставлення другого хреста. Тричі міська влада і влада на острові Хортиця не давали позитивного рішення. І ось надійшов лист, який дозволяє встановити хрест, та ‘забезпечити його адміністрація Національного Заповідника не має можливости’. Це витяг з листа. Не охороняйте, але і не спилюйте!!!

Процес відродження свідомости громадян України триває. Є держава, є самостійність, соборність, незалежність, та вибитий дух людини не дає їй нормально жити і творити. Хіба за 300 і більше років знущань і катувань не залякали народ? Поневолені люди звикли до ганебного ставлення до себе. І така доля випала нам, людям демократичних поглядів, людям, які не дадуть розривати неньку на шматки. Ще далеко до опришків, кармелюків, степанів і несторів, але кров їхня в наших жилах тече. Будемо вірними синами і дочками рідного народу. Не дивлячись на тяжкий стан в Україні, я вірю в перемогу!

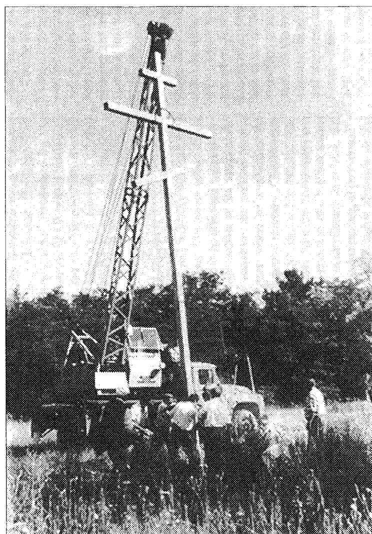
І стоїть хрест серед поляни, самотній, високий, стрункий і ніби запрошує до себе потомків козаків, віруючих українців. Подія завершена, а хрестом ми піднесли своє бурхливе життя. Підвалини відродження кладемо одна на одну щоденно і з них будуємо храм, до якого піде віручий люд. Коли підняли і встановили хрест, кожний бачив себе щасливим на цій героїчній землі, господарем на ній. Прагнення перетворилось у дійсність. В душі пройшло визволення, очищення, засвітила радість і гордість. Біля хреста будемо святити паски на Великдень, приймати в козаки і козачата, просто будемо приходити і молитись за кращу долю України. І дух предків з нами літав, святкував перемогу. Наших предків ми не забуваємо, а нащадкам даємо дороговказ.

Ви, шановні американські українці, є поруч з нами! Якби було склалось так, що Ви залишились в тих роках тут, то України не було б, а Ви і Ваші рідні будували б штольні на півночі. Слава Богу, що так не сталось! Дякую Вам за християнську свідомість, за єднання поміж нами, за піднесення молодої нашої держави, але вже символої із князівської давнини. Молюсь за Вас, надіюся і вірю, що Ваші молитви будуть наближувати краще життя в Україні. Велика подяка Вам за постійну підтримку. Єднаймося. Відвідуйте нашу Україну!

З любов’ю і великою пошаною до Вас і Ваших сімей

Михайло Калиняк,
заступник голови
Запорізького НРУ”.

P.S. **Михайло Калиняк, син Гуцульщини, після закінчення освіти працює і живе останніх 23 роки в Запоріжжі. Разом з головою СУ Запоріжжя Зінаїдою Дегтяровою вкладають дуже багато праці у відродження Запорізької землі. Михайло Калиняк був організатором встановлення хреста на о. Хортиця. На встановлення другого хреста на о. Хортиці датки зложили: Любомир Лаба, Галина Павлічко, Марія Вергун з Рочестеру, Н. Й., та Ольга Тритяк, Матаван, Н. Дж.**

Встановлення хреста на Козацькому колі.

Освячення хреста.

Перед хрестом М. Калиняк, заступник голови НРУ, та З. Дехтярова, голова СУ Запоріжжя.

Подяка

(Комітетові допомоги Україні, на руки д-ра Євгена Федоренка в ЗСА).

Висловлюємо щиру подяку за книги, отримані нами як дарунок від вашого комітету. В ці складні часи, коли ми маємо замало можливостей для поповнення фондів українськими виданнями, це дійсно радісна подія. Безумовно, всі видання знайдуть своїх прихильників серед читачів Харківської Державної Наукової Бібліотеки ім. В. Г. Короленка. Сподіваємося на подальшу увагу до нашої бібліотеки.

Лілія Незнамова, директор

* * *

Щиросердно вдячні за книжки посилки 322649, які для вчених Криворізького педагогічного інституту і його Науково-дослідної лябораторії з проблем педагогіки національної школи виявилися повною несподіванкою, бо про більшість з них в середній Наддніпрянщині нічого не було відомо (особливо про твори довоєнних та перших повоєнних років видання).

Безсумнівне зацікавлення становлять художні твори літераторів української діяспори, історично-культурні дослідження і особливо збірники архівних свідчень, у тому числі і Гельсінкської Спілки, документи якої в Придніпров’ї становлять бібліографічну рідкість.

Звичайно, така допомога науковими джерелами в умовах економічної кризи для вчених педагогічних інститутів є неоцінимою. Вона свідчить про безкорисну зацікавленість української діяспори повернути дослідження вчених материкової України до поневолення історичної правди з багатьох, досі повністю не розкритих, проблем, до торжества наукової справедливости в оцінці важливих подій в житті нашого народу.

Кілька років тому Шкільна Рада уже надсилала першу партію книг підручників і посібників для шкіл українознавства. Ті підручники і навчальні посібники дозволили підготувати три наукових статті про збереження рідного фолкльору в українській діяспорі різних її хвиль (поколінь), що розвиток шкільництва і педагогічної науки, а окремі свідчення, посилання на одержані першоджерела наявні в кількох фундаментальних дослідженнях.

Одержані книжки з посилки 322649 будуть передані Науково-дослідній ляборторії, факультетським книгозібранням і профільним катедрам, які беруть участь у проведенні досліджень відповідної тематики, але уже сьогодні видно, що вони одних учених надихають на випрацювання нових тем, іншим послужать дорогоцінною джерельною базою, решті принесуть силусиленну якісно нової інформації, даних, документальних доведень.

Засвідчуємо колосального значення вдячність персонально Євгенові Федоренкові, поради і конкретні дії якого сприяють такій допомозі! Спасибі українцям, усім, хто поділився своїм скарбом, усім чиновникам причетним до цього братського потиску дружньої руки з-за океану! Хай щастить вам!

Дмитро Федоренко,
доцент, кандидат педагогічних
наук, завідуючий НДЛ з проблем
подагогіки Національної школи КрДПІ.

324084, м. Кривий Ріг — 84,
вул. Спаська, буд. ч. 2, кв. 36.

В Ізраїлі...

(Закінчення зі стор. 1)

ку Лімор Лівнат та колишні міністри Бенні Бегін і Дан Мерідор, які залишили свої пости через політичні незгоди з Б. Нетанягу.

Прихильники розколу Лікуду, швидше за все, використають шанс втопити кабінет Б. Нетанягу, приєднавшись до опозиції під час наступного голосування про недовір’я до уряду. Щоправда, не бракує й таких коментаторів, які передбачають, що прем’єр Б. Нетанягу розгорне могутній контрнаступ проти „бунтівників“ і зневтралізує їх.

Інститут...

(Закінчення зі стор. 1)

ту в Гарварді із науковими установами у східніх областях України щедрим даткам українців в ЗСА. У тому конкретному випадку постав окремий фонд, дарований Оксаною Мельникович в пам’ять св. п. Ярослави Демянчук-Пацлавської, призначений саме на таку ціль. Цей фонд дозволив проф. Л. Гайді поїхати до Хмельницького і там нав’язати співпрацю з Академією Прикордонних Військ України ім. Богдана Хмельницького.

— Як ви довідалися, що саме там існує така академія і що вона скористає із зв’язку з вами?

— Це також припадок. До нашого інституту зайшла минулого року Зоя Діденко, голова „Просвіти” і Комітету споріднених міст, яка має також свою телевізійну програму. Вона передала нам листа від ректора академії генерал-лейтенанта Бориса Олексієнка з проханням нав’язати стосунки з нашим інститутом. Це спонукало мене переговорити справу із нашим директором проф. Романом Шпорлюком і поїхати самому до Хмельницького. Там я мав нагоду зустрітися безпосередньо із ректором та викладачами, побачив їхню діяльність, яка зробила на мене дуже позитивне враження, і так розцвіли наші зв’язки. Ми домовилися до двох можливостей тісної співпраці. Одна з них — це висилка книжок до академії, яку ми частинно вже здійснили самі і через організацію „Сейбр”. Перша посилка — це було 10 пачок із бібліотеки покійної Галі Дуди, а далі побачимо. Другий спосіб співпраці запропонував проф. Р. Шпорлюк, щоб на літні курси приїжджали молоді викладачі з академії. І ось на цьогорічних курсах був перший висланець Хмельницького академії, Павло Бялик.

— Цікаво знати, хто оплатив його перебування тут — чи з фонду про який ви згадували раніше?

— Перебування і науку Павла ми оплатили аж з трьох фондів — Фонду ім. Коцура, „Самопомочі” в Пассейку і ККДУ. А про його приїзд вирішив ректор і визначне знання апліканта.

Маючи нагоду поставити декілька питань молодому викладачеві, питаємо його, розуміється, прийнятим звичаєм про враження із перебування на літніх курсах і чи він скористав з того, що там пережив.

— Мені незвичайно сподобалося це, що тут знання англійської мови на курсах було зорієнтоване в першу чергу на усне мовлення і це курсантів з різних країн — таке міжкультурне спілкування дуже було для мене корисне і цікаве. Я сам викладаю вже рік англійську мову, але для мене цей підхід на курсах був незвичайно корисний. Мусите знати, що в академії навчають не лише англійську мову, але також французьку, румунську, польську, німецьку, мядярську та словацьку. Наша академія, хоча молода, але шукає шляхів до міжнародних зв’язків, а викладачі їздять до інших країн, щоб вивчати чужі мови.

— Які курси ви брали в Гарварді поруч з англійською мовою?

— Я брав курс історії України, історії держави і суспільства, і це мені дало дуже багато нового та цікавого. Усі ці курси не стандартні, вимагають того, щоб студенти задумалися, подали свої концепції, живо дискутували.

— Надіємося, що ці місяці у Гарварді допоможуть вам у праці в академії, яка, як знаємо, ще доволі молода.

— Наша академія існує від 1995 року, але вже добре розвивається. Її відвідували провідні члени нашого Уряду і ствердили, що роля академії тепер дуже важлива. Багато учнів є із східніх областей України. Але ми вимагаємо спілкування українською мовою і я стверджую, що українська мова стає багато більш престижевою, як викладач нею також говорить.

Отже наша мова розвивається і я думаю, що вона буде панівною.

Тут дає свої завваги і проф. Л. Гайда, який стверджує, що академія, її професори та учні зробили на нього дуже позитивне враження. У них дуже патріотична настанова і уважають, що найважливішою є під цю пору суверенність та її вдержання, а цю суверенність забезпечують кордони, яких боронять саме вишколені в академії прикордонні війська.

П. Бялик вже давно знов в академії, але його листи вдячности з того, що він здобув у літніх курсах в Гарварді, та зв’язки, що їх нав’язав на майбутнє, а ще до того факт, що здобув на курсах перше місце і мав справжній успіх — напевно причиняться до того, що раз встановлені вузли наукової дружби будуть далі успішно розвиватися.

У глибокому жалю повідомляємо наших прихильників, глядачів і все громадянство, що 10-го листопада 1997 р. відійшла від нас у вічність

бл. п.

ОЛЬГА КОВАЛЬЧУК-ІВАСІВКА

балерина і хореограф

30 років покійна щедрою рукою обдаровувала студійну молодь своїм знанням, талантом та професійністю.

З вдячністю клонимо голови вшановуючи її світлу пам’ять.

ЛІДІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА
і члени СТУДІЇ МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ)

з великим сумом повідомляє своє членство і українське громадянство, що 12-го листопада 1997 р., відійшов у вічність на 91-му році життя в Лігайтоні, Па.

сл. п.

о. БОГДАН ЛЕВИЦЬКИЙ

колишній капелян 1-ої Української Дивізії УНА учасник боїв під Бродами, понад 30 років капелян ОДВУ, каплиці св. Андрія на оселі ім. О. Ольжича і таборів молоді УЗХ в Лігайтоні, Па.

СВЯЩЕНИЧІ ПОХОРОННІ відправи відбулися у суботу, 15-го листопада 1997 р. в похоронному заведенні Owsaka в Лігайтоні, Па., в неділю 16-го в церкві в МекАду, Па. В понеділок 17-го листопада 1997 р. похоронено з церкви Пресвятої Діви Марії в МекАду, Па. на місцевий цвинтар.

Вельмишановній дружині СОФІЇ ЛЕВИЦЬКІЙ і родині глибокі вспівчуття.

П О Д Я К А

З волі Всевишнього на 87-му році життя 6-го вересня 1997 р., в Маямі Біч, Фла., відійшла від нас у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ та ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ОЛЬГА МИРОСЛАВА КОВАЛЬЧУК

Складаємо щиру подяку отцям: шамбелянові Іванові Стевенському та діяконові Михайлу Добошеві за духовну опіку під час її недуги.

Дякуємо сердечно Ірині Кравців, Любі Маринюк, Ірині Ракуш і Соні Серні за жертвенну фізичну та моральну допомогу під час недуги.

Дякуємо о. шамбелянові І. Стевенському та о. Мельникові за св. Літургії, Панахиди, похоронні відправи та теплі прощальні слова.

Ми вдячні Лідії Гладкій, Дані Максимович-Васькевич і Миколі Ракушеві за щирі, теплі промови після Панахиди в похоронному заведенні в Маямі Біч, а Мирославі Тершаковець й Ірині Ракуш на тризні у церковній залі в Маямі. Ракуш Ірині сердечна подяка за приготування прийняття.

Ми глибоко вдячні д-рові Євгенові Ґілеві, Іванові Коцурові, Омелянові Татунчакові та Павлові Ґаладзі за звеличання всіх похоронних обрядів своїм прекрасним співом.

Дякуємо похоронним заведенням Велш і Вуд у Маямі Біч, Фла. і Михайла Насевича у Філядельфії, Па. за взірцеву фахову обслугу.

Спасибі 388 Відділові УНСоюзу за пожертву на св. Літургію в сороковий день відходу у вічність а Любі й Андрієві Маринюкам за приготування поминального прийняття та теплі слова про нашу дорогу покійну.

Невимовна вдячність усім нашим приятелям і знайомим, що особисто, телефонічно і листовно висловили нам свої співчуття.

Спеціяльно щиру подяку складаємо за Служби Божі та за пожертви в пам’ять покійної.

На СЛУЖБИ БОЖІ пожертвували:

Володимир Винницький, Марта Винницька-Морачевська, Франко й Тамара Гурини, Ірина Прокопишин, Курт Сілкі.

На БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

2,000 дол.: — Михайло Ковальчук;
по 500 дол.: — Софія й Ерік Даріян, Роман й Анізія Ковальчук, Наталія Ковальчук;
по 100 дол.: — д-р Роман і Богданна Ковальчук, Неоніля Кравців, Микола й Ірина Ракуш, працівники фармецевтичної фірми Сміт К. В.;
по 75 дол.: — Кетелін Федерція, Гельґа Кравс;
по 50 дол.: — Юрій і Вероніка Цегельські, Борис Дурбак, Ірина Кравців, Марія Кулицька, Андрій і Люба Маринюк;
30 дол.: — Володимир і Лідія Гладкі;
по 25 дол.: — Богдан і Наталія Перфецькі, Дмитро Таращук;
по 20 дол.: — Франко і Тамара Гурин, Микола й Іванна Чировські;
630 дол.: — Т-во Українських Сеньйорів.

Разом — 5,050.00 дол.

На ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА:

500 дол.: — Михайло Ковальчук на ступендію для українських богословів;
100 дол.: — Українське Село;
50 дол.: — 17-ий Відділ СУА;
30 дол.: — Роман і Христина Лазор;
по 20 дол.: — Віра й Тимотей Гарасим, Франко й Тамара Гурин, Єва й Богдан Лужняк, Ірина Ракуш, Дарія й Едвард Жарські;
15 дол.: — Петро Матичак;
по 10 дол.: — Марія Берґман, Марія Венґльовська, Лусія Візняк, Юлія Добош, Анна Криса, Соня Серна;
по 5 дол.: — Ольга Лісович, Олеся МекКей, Анна Ждан.

Разом — 900.00 дол.

100 дол.: — Михайло Ковальчук на „Патріярхат”.

Вічна їй пам’ять!

МИХАЙЛО КОВАЛЬЧУК з родиною.

ІНСТИТУТ ІМ. ШЕПТИЦЬКОГО В ОТТАВІ ПРОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ТРЕТЬОГО ПРОФЕСОРА

Після інавґурації другої катедри минулої весни та успішного проведення своїх літніх програм Інститут для східньо-християнських наук ім. Митрополита Андрея Шептицького розпочав свій 6-ий рік навчання при Університеті св. Павла в Оттаві, проголошуючи конкурс на професора богослов'я зі спеціялізацією в історії української та східньо-християнських Церков.

Цього року, як і у минулі, відбулися літні програми в Каліфорнії та Україні. Від 21 червня до 19 липня п'ятнадцять студентів з Північної Америки та України брали участь у XI Літній Програмі в Монастирі Святого Преображення Таворської Гори у Редвуд Велі. Викладали о. проф. Андрій Чировський („Духовність Східніх Отців Церкви") та о. арх. Боніфатій Луйкс („Візантійська Літургія Євхаристії"). Програма включала триденну подорож до Сан Франциско з відвідинами християнських спільнот різних східніх традицій та, звичайно, участь у літургійному житті монастиря. Одна з учасниць, Орися Бурдяк з Чикаґо, висловилась так: „Це унікальне пережиття для людини. Якщо було б можливо, я хотіла би приїжджати сюди щороку. Це немов пізнання нового світу, духовного та академічного. Таворська гора — це місце без часу!".

В Монастирі Успення Пресвятої Богородиці в Уневі (Україна), у співпраці з Львівською Богословською Академєю, Інститут ім. Митр. Андрея Шептицького провів 11-ий Літній Семестр (від 5 липня до 3 серпня), в якому взяло участь 30 студентів різних віросповідань з різних частин України. Читалися два курси: „Візантійське Церковне Правило" (о. проф. Петро Ґаладза) та „Східньо-християнська доктрина: Трійця, Христос та Святий дух" (проф. Ярослав Скіра). Данило Яневський з Києва, (співведучий телепрограмою „Сніданок" на УТ1), будучи слухачем минулорічних курсів, цього року знову повернувся до Унева. Він пояснює це так: „Цілий рік живеш для того, щоб там перебути ті чотири тижні. Я маю віру, але шукаю розуміння: у що я вірю і чому я вірю? В Уневі цікаве поєднання — надзвичайно цінний інтелектуальний досвід, якого не можна здобути на Україні, з духовним досвідом ісповідництва та мучеництва, який можна знайти тільки на Україні. Для мене шлях до великого світу проходить через цей маленький монастир в Західній Україні".

Владика Любомир Гузар з учасниками літньої програми. Унів, Україна (липень 1997 р.)

Насправді, у цьому тихому Студитському монастирі, заснованому Митрополитом Андреєм Шептицьким, учасників обіймає євангельська гостинність монашої братії. Рідне українське благочестя, літургійні та духовні передання християнського Сходу оживлюються молитвою та науковою працею. Директор Інституту о. проф. Андрій Чировський коментує: „Одна з важливих характеристик усіх програм Інституту ім. Шептицького, як в Оттаві, так і поза нею, — це поєднання богословських студій з літургійною молитвою. На викладах ми часто розглядаємо Бога, немов кожний інший предмет науки, зводимо Його до об'єкту. В каплиці ми намагаємось відновити правильне відношення між Богом-Творцем, Спасителем та Джерелом всього життя, і людьми — відкупленими, живими сотворіннями, гордий інтелект яких є лишень блідим віддзеркаленням безконечної Божої Мудрости".

В осінньому семестрі є 25 студентів, у тому числі — 13 питомців Української Католицької Семінарії Святого Духа, які навчаються на різних програмах Інституту при богословському факультеті в Оттаві. Також 15 студентів інших програм та факультетів слухають виклади східньо-християнських наук. У своїй трирічній програмі для бакалавріяту, богословський факультет щороку подає сім курсів з різних предметів східньо-християнських наук. Викладають серед цьогорічних викладачів: о. проф. Стефан Біґгам, о. проф. Ендру Моррбі, о. проф. Андрій Онуферко та проф. Горія Рошкану, як рівно ж два повноштатні професори Інституту — о. д-р Андрій Чировський (катедра Східньої Богословії та Духовости) і о. д-р Петро Ґаладза (катедра Східньої Християнської Літургії).

Підготова маґістерської та докторської програм з Східньо-християнського богослов'я завершиться восени 1998. Обрання третього повноштатного професора до травня 1998 буде важливим кроком на шляху розширення програм. Аплікації на позицію третього професора богослов'я зі спеціялізацією в історії української та східньо-християнських Церков приймаються деканом богословського факультету — University of Saint Paul, 223 Main Street, Ottawa, ON K1S 1 C4.

Заснований в Чикаґо при Католицькому богословському об'єднанні в 1986 році Інститут ім. Шептицького перенісся до Оттави в 1992 році, де, як частина богословського факультету Університету св. Павла, подає сотням студентів знання східньо-християнських духовних та богословських традицій.

Відбулися Загальні збори Відділу УАКР в Кергонксоні

Кергонксон (Н. Н.). — Тут 10-го листопада відбулися в церковній залі св. Тройці Загальні збори Відділу Української Американської Координаційної Ради.

Збори відкрив голова Відділу д-р Олег Волянський і привітав присутніх, в тому о. крилошанина Е. Шараневича, голову Відділу СУА Аню Слободян, голову Відділу ККДУ д-ра Осипа Мороза і гостю з Торонто Маркіяну Дубляницю-Гузар. Після однохвилинної мовчанки в пам'ять померлих членів молитву провів о. крилошанин Е. Шараневич. Прийнято порядок нарад і протокол з попередніх зборів. Члени управи подали вичерпні звіти з діяльности. Підкреслено добре наладнану співпрацю з місцевим Відділом УККА. Імпрези, головно національні святкування, відбуваються спільно. В дискусії над звітами забирали голос численні учасники. У звіті Контрольної комісії ствержено, що ведення фінансової книги і протоколів секретаря були у зразковому порядку. Після уділення абсолюторії уступаючій управі обрано нову управу в складі: д-р Олег Волянський — голова, проф. Володимир Бакум — заступник і референт зовнішніх зв'язків, Зеновія Ковальська — секретар, інж. Ярослав Січинський — фінансовий референт, д-р Роман Барановський — пресовий референт, д-р Стефанія Барановська, Лідія Яців, інж. Володимир Вальчук — вільні члени. Контрольна комісія у складі: мґр Ярослава Ціханська, Дарія Хухра і Таня Паш.

Схвалено дотації: 500 дол. на видання шкільних підручників в Україні, 50 дол. на місцеву Першу поміч і 50 дол. на місцеву Пожежну сторожу.

В точках „Пляни праці" і „Різне" висловлено низку пропозицій, що їх візьме до уваги нова управа.

На питання щодо переговорів з представниками УККА про створення одної централі Р. Барановський повідомив про працю Екзекутиви і про труднощі, які існують на шляху для об'єднання.

На цьому вичерпано програму і предсідник закрив збори.